

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Elektronický náramek namísto pobytu ve vazební cele - jaká je šance, že bude uložen právě mému klientovi? - 1. díl

Elektronický monitorovací systém je v prostředí české justice stále nepříliš frekventovaným způsobem nahrazení vazby[1], ačkoliv dne 1. 7. uběhlo právě 5 let od účinnosti novely trestního řádu[2], která umožnila využití elektronické kontroly také při nahrazení vazby a podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Důvodů lze jmenovat mnoho, od pokulhávající právní úpravy, přes neochotu a nedůvěru justičních orgánů v jeho spolehlivost, až po problémy se smluveným dodavatelem monitorovacích sad[3]. Lze vůbec reálně očekávat, že bude obviněnému tento způsob výkonu nahrazení vazby umožněn a jaké podmínky je potřeba splnit, aby obhájce dosáhl kýženého efektu při nahrazení vazby klienta?

Pojďme se vydat na dvoudílný exkurz do problematiky obohacený o příklady a postřehy získané v situacích, v nichž již byl elektronický monitorovací systém využit.

Na úvod se sluší poznamenat, že zákonný základ pro využití systému elektronické kontroly při nahrazení vazby upravuje ustanovení § 73 odst. 3 a odst. 4 zákona č. [141/1961](#) Sb., trestního řádu (dále jen jako „trestní řád“). Lze z něj dovodit, že elektronické monitorování osob v našem procesu není upraveno jako samostatné opatření nahrazující vazbu. Na rozdíl od mnoha evropských států se tak český zákonodárce vydal cestou elektronické kontroly jakožto doplňkového institutu k některým tradičním surogátům (nahrazením) vazby[4]. Uložit jej lze pouze v kombinaci s přijetím záruky, dohledem, předběžným opatřením, nebo slibem (tedy se všemi opatřeními uvedenými v § 73 odst. 1 trestního řádu). Oproti tomu **není možné stanovit elektronickou kontrolu v souvislosti s přijetím peněžitě záruky** ve smyslu § 73a trestního řádu. Pokud tedy mám klienta, pro kterého přichází v úvahu žádat o nahrazení vazby poměrně oblíbeným institutem peněžitě kauce, bude pro účely uložení elektronického monitorování nutné, aby mu bylo uloženo také další nahrazující opatření dle § 73 trestního řádu. To z teoretického hlediska není problém, neboť jednotlivá surrogátní opatření dle § 73 a § 73a lze mezi sebou volně kombinovat a ukládat je vedle sebe, v praxi se tak však neděje příliš často a je vhodné o toto řešení usilovat předem. Přestože tento článek, respektive první díl minisérie článků o elektronické kontrole při nahrazení vazby, je určen především zájemcům z řad odborné veřejnosti, kteří jistě základní problematiku vazby ovládají, je rovněž vhodné upozornit, že nahrazení vazby obecně není možné uložit u všech vazebních důvodů. Nahrazující opatření připadají v úvahu výhradně u vazby útěkové a předstížné, nikoliv u vazby koluzní. Pokud je tedy u klienta přítomen vazební důvod dle § 67 písm. b) trestního řádu, tedy obava, že bude působit na dosud nevyslechnuté svědky nebo spoluobviněné či jinak mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání, o nahrazení vazby a rovněž o elektronický monitoring ukládaný v souvislosti s nahrazením vazby nemá cenu usilovat.

Smyslem elektronických náramků při nahrazení vazby je tedy primárně zjišťování a nepřetržité sledování, zda obviněný skutečně plní povinnosti, které mu byly spolu s příslušným opatřením uloženy. Patrně nejvhodnějším opatřením, se kterým lze elektronickou kontrolu obviněného zkombinovat, je **dohled probačního úředníka** dle § 73 odst. 1 písm. c) trestního řádu. Dohledem se dle ustanovení § 49 trestního zákoníku rozumí pravidelný osobní kontakt obviněného s probačním

úředníkem, spolupráce obviněného a probačního úředníka při vytváření a realizaci probačního plánu dohledu a v neposlední řadě také kontrola dodržování uložených podmínek. Smyslem dohledu probačního úředníka by mělo být dle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2004, sp. zn. 11 Tdo 509/2004, zejména ovlivnit postoje obviněného a kontrolovat jeho chování s cílem zabránit možnému maření účelu probíhajícího trestního stíhání. V rámci dohledu je v souladu s § 73 odst. 3 trestního řádu obviněnému obvykle stanovena povinnost dostavovat se v určitých lhůtách k probačnímu úředníkovi a měnit místo pobytu výhradně s jeho souhlasem. Kromě toho je orgán rozhodující o vazbě oprávněn vyslovit ve výroku rozhodnutí také další vhodná omezení, která svou povahou mají směřovat k prevenci trestné činnosti pachatele a k maření průběhu trestního řízení[5]. Těmito dalšími vhodnými omezeními přitom může být právě povinnost sledovaná v rámci stanoveného elektronického monitorování.

Pojďme se nyní podívat, jaké povinnosti je vůbec v rámci elektronické kontroly možné hlídat a ukládat a jaké varianty a typy technologického sledování nám současná legislativa umožňuje. Nejtypičtějším monitorovacím programem je bezpochyby povinnost **zdržovat se v určitém místě a v určeném časovém období**. Elektronický náramek při nahrazení vazby zpravidla neimplikuje absolutní zákaz vycházení z bydliště, obviněnému je ve většině případů umožněno navštěvovat zaměstnání. Výjimkou způsobující možnou nevhodnost náramku samozřejmě může být, pokud obviněný v rámci svého povolání absolvuje například několikrát týdně různorodé nebo přeshraniční cestování za prací. Překážkou naopak nemusí být delší, leč pravidelné a předem stanovené dojíždění do zaměstnání po stejné trase. Orgán rozhodující o vazbě totiž může obviněnému jasně vymezit zónu a polohu, ve které se má obviněný v konkrétních časech během pohybu mimo obydlí vyskytovat. Je tedy možné přesně definovat kupříkladu trasu potřebného přesunu do zaměstnání a zpět a její časové rozvržení. Nemusí se přitom jednat pouze o pracovní účely, obviněnému může být typicky přikázáno také docházení na pravidelná sezení resocializačního, probačního či léčebného programu.[6]

Obviněnému je rovněž možné uložit povinnost **setrvání mimo určitou zakázanou zónu**, pokud je žádoucí, aby se v ní nezdržoval. Zde se naopak nabízí také jiné nahrazující opatření než nejběžněji využívaný dohled probačního úředníka, konkrétně uložení **předběžného opatření** dle § 73 odst. 1 písm. d) trestního řádu.[7] Nejčastěji půjde o omezení navštěvovat dle § 88g trestního řádu místo, které souvisí či může souviset s páčáním trestné činnosti, pro kterou je obviněný stíhán[8]. Zamezením jejího navštívení pak lze docílit mimo jiné zamezení opakování či dokonání trestného činu. Typickým případem bude klient, který je obviněn z určité trestné činnosti se sexuální podtextem, jejíž oběti se mají pravidelně stávat nezletilí, přičemž v rámci elektronické kontroly mu bude zakázán vstup do blízkosti dětských hřišť či škol a školek. Vhodná může být dále kontrola zákazu návštěv nevhodného prostředí, sportovních, kulturních a jiných společenských akcí dle § 88f trestního řádu, pokud se například klient měl dle sděleného obvinění určité trestné činnosti dopouštět zejména na těchto akcích.

Klientem, kterému může být elektronický náramek v rámci nahrazení vazby nasazen, však nemusí být vždy pouze osoba v procesním postavení obviněného. Monitorovací sada může být nainstalována také oběti, resp. poškozenému, jehož pohyb je pak nepřetržitě sledován a v reálném čase porovnáván s polohou obviněného, kterému je uložen zákaz styku s touto osobou ve smyslu § 88f trestního řádu[9]. Podmínkou této **ochrany poškozeného** je samozřejmě jeho výslovný souhlas s elektronickou kontrolou. V praxi je záhodno počítat s určitými komplikacemi, které v této souvislosti poškozenému mohou vzniknout. Na základě vlastní zkušenosti mohu říci, že pokud je toto opatření a dvojité elektronické monitorování aplikováno obviněnému a poškozenému žijícím ve stejném, menším městě, může docházet k častým a mnohdy náhodným přiblížením obou osob. Chráněná osoba pak může být náramkem a neustálými upozorněními na blízkost obviněného spíše stresována. Je tedy nutno vždy pečlivě zvážit přínosy, rizika a okolnosti každého případu.

Konečně je vhodné zmínit také poslední technologickou možnost, které české monitorovací sady umožňují, a to dálkovou **kontrolu přítomnosti alkoholu** v dechu obviněného[10]. Toto možné využití náramku je ideální skloubit opět s předběžným opatřením spočívajícím v zákazu užívání alkoholických nápojů dle § 88c písm. g) trestního řádu. Zde je na místě uvést mou další zkušenost z praxe, která svědčí o skutečně důmyslném zpracování a funkčnosti alkohol testeru, který se pro monitoring používá. Elektronická kontrola detekce alkoholu totiž probíhá tak, že monitorovaný foukne do zabudovaného testeru a při této činnosti je současně zaznamenán nainstalovanou kamerou. Snímání a detekce obrazu je skutečně citlivá. Pokud tedy monitorovanou osobu napadne podstrčit před kameru svou fotografii a nechat do testeru fouknout odlišnou, alkoholem neovlivněnou osobu, šance na úspěch s pokusem nekontrolovaně požit určitou dávkou lihoviny nebude vysoká.

Zvažujete-li proto možnost nahrazení vazby ve spojení s elektronickým náramkem pro svého klienta, nejprve se nabízí ve spojitosti s nahrazujícími opatřeními a dostupnými technologiemi monitoringu promyslet, jaké řešení bude pro klienta nejvhodnější. Primárním hlediskem by měl být přítomný vazební důvod, obsah skutku, pro který je klient obviněn, bydlení, domácnost, rodinné a pracovní podmínky klienta a zejména ochota a vůle dodržovat uložený systém jako celek. Je potřeba také předem počítat s nutností spolupráce monitorované osoby a s mírou její schopnosti plánovat a průběžně vyhodnocovat různé podněty, neboť monitorovací sadu je nezbytné pravidelně nabíjet a hlídat si aktuální výdrž baterie, stejně jako dávat pozor na dodržování všech stanovených podmínek. Je tedy nabíledni, že elektronický náramek skutečně není vhodný pro každého klienta. Jde však o nadějnou alternativu výkonu vazby, o jejíž dosažení by se za splnění výše uvedených podmínek erudovaný právní zástupce mohl pokusit.

V dalším díle článku se dozvíte, co dalšího je třeba splnit a učinit, než o elektronický náramek v rámci nahrazení vazby svého klienta začnete usilovat, jak probíhá či by měl probíhat související proces na straně orgánů činných v trestním řízení a s jakým šetřením z jejich strany a ze strany Probační a mediační služby je vhodné počítat.

JUDr. Karolína Homolová

[Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.](#)

Sokolská třída 60
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 941 946
Fax: +420 224 941 940
e-mail: advokati@akbsn.eu

---

[1] Zde se jako autorka dopouštím cílené terminologické nepřesnosti, nicméně úvod článku je potřeba napsat úderně, aby čtenáře zaujal. Okolnost, že se nejedná o samostatný způsob nahrazení vazby, je rozvedena v článku níže.

[2] Zákon č. [150/2016](#) Sb., kterým se mění zákon č. [141/1961](#) Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [218/2003](#) Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [40/2009](#) Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

[3] ČTK. Využití elektronických náramků pro odsouzené se může dočasně omezit. Firma nedodala objednanou sadu. 14. 1. 2020. K dispozici >>> [zde](#).

[4] HOMOLOVÁ, Karolína a MOJŽÍŠ, Miroslav. Nahrazení vazby elektronickým kontrolním systémem - skutečně lze elektronicky monitorovat veškeré uložené povinnosti? Státní zastupitelství, číslo 5/2020, ročník XVII. Wolters Kluwer., s. 40.

[5] AUGUSTINOVÁ, Pavla. § 73 Nahrazení vazby zárukou, dohledem, předběžným opatřením nebo slibem. DRAŠTÍK, Antonín, FENYK, Jaroslav a kol. Trestní řád: Komentář. Wolters Kluwer, dostupné v systému ASPI.

[6] MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI. Elektronický monitorovací systém (EMS). s.2-3, dk dispozici >>> [zde](#).

[7] Tamtéž, s.4-5,

[8] Tamtéž, s. 3

[9] HOMOLOVÁ, Karolína a MOJŽÍŠ, Miroslav. Nahrazení vazby elektronickým kontrolním systémem - skutečně lze elektronicky monitorovat veškeré uložené povinnosti? Státní zastupitelství, číslo 5/2020, ročník XVII. Wolters Kluwer., s. 39.

[10] PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA ČESKÉ REPUBLIKY. Elektronický monitoring. K dispozici >>> [zde](#).

Další články:

- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)
- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)